

SLOVENSKI INFORMATIVNI LIST V AUSTRALIJI. SYDNEY, MELBOURNE, ADELAIDE, PERTH, BRISBANE, HOBART. ★ Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a periodical.

MOZAIK

Izvlečki iz nenapisanega dnevnika.

PRIVOŠCIL BI RAD vsakemu, da bi mogel vsaj enkrat v življenju občudovati lepoto in mogočnost bazilike sv. Petra v Rimu. Globoko v svojo notranjost bi si vtišnil veličastnost, ki jo je zamislil Vsemogočni, a uporabil in izvedel človek umetnik.

Večini obiskovacev bazilike se godi tako kot se je godilo meni. Zagledal sem od praga prekrasne slike na stranskih oltarjih in si mislil: Kako čudovite oljnate barve! Napravil sem korak bliže, da si jih natančneje ogledam, pa hitro spoznam pomoto. Bili so prekrasni mozaiki, sestavljeni in tisočev in tisočev drobnih kamenčkov najrazličnejših barv. Potreplejiva umetnikova roka jih je tako dolgo postavljala drugega poleg drugega, da je bila navdihnjena zamisel izvedena.

Tudi vesoljstvo si je Vsemogočni zamislil kot mozaik, sestavljen iz milijonov najrazličnejših drobcev. Celo človeštvo je pobral z belo, rdečo, rumeno, rjavo in črno barvo in ga razdrobil v številne narode, da bi bila slika zemlje čim bolj popolna.

Včasih sem sanjaril: Ako zdenem v loteriji čedno vsoto, začnem izdajati politično-kulturno revijo MOZAIK. Naslovna stran bi predstavljala naš planet z vsemi petimi kontinenti, sestavljen iz toliko različnih barvnih prostorčkov, kolikor je na zemlji narodov. Za slovenski narod bi izbral najbolj dragoceno barvo, zakaj tudi plemenite kovine in dragi kamni so toliko več vredni, kolikor manj jih je.

Kako omejeni so bili in so vsi oni, ki se smatrajo za modrejše od Stvarnika in bi hoteli njegov mozaik spremiščati!

Slovenci smo med onimi, ki so bili nekaterim vedno v napotje in odveč. Zakaj tako, še danes ne razumem. Če bi nas bilo mnogo in bi bili nasilni in nevarni sosedom, že bi si hoteli lastiti njih zemljo in lastino, bi še nekako razumel. Toda nas je gola peščica in naša edina želja je od vseh časov, da bi mogli svobodno živeti na lastni zemlji, gojiti svoj jezik, svojo vero, svojo kulturo in voditi lastno gospodarstvo. In vendar!

Še celo leta 1918 so nas razkosali med štiri države. Kako je bilo

našemu človeku v tuji državi, si lahko predstavljamo. Mnogim med nami je znano iz lastne skušnje. Toda tudi v takozvani narodni državi ni bilo vse tako kot bi bilo želeti. Našli so se politiki, ki jim ni bilo prav, že je kdo govoril o treh narodih. Hiteli so spremenjati kravljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev v Jugoslavijo. Slovenija se je na zemljevidih in v uradnih aktih označevala kot Dravska banovina, Slovenci smo postali Jugoslovani. Tako smo uradno izginili iz mednarodnih seznamov in statistik obstoječih narodov.

Posledice čutimo še danes. Odkritosrčno se vprašajmo, koliko nas je odšlo v svet pod označbo: Slovenci! Mislim, da bi jih od vseh desettisočev, ki smo emigrirali, našteli na prste obeh rok. Vse smo bili poprej, samo Slovenci ne. Narodnostne oznake za nas so bile: apolide, stateless, Yugoslav, Venezia Giulia refugee, Triestini, Italian, Austrian . . . In taki smo še do danes ostali, vsaj uradno. In vendar se čutimo v srcih za Slovence in se zavedamo, da smo narod. Narod, ki ga je Bog ustvaril v enem najlepših kotičkov sveta in ga skozi dva tisoča let ohranil v najtežjih okoliščinah. Zavedamo se, da smo narod, ob čigar mejah se srečavajo vse štiri etnične skupine, ki žive v Evropi. Narod, ki je kljub svoji maločtevilsti ogromno prispeval k splošni kulturni, umetnosti in znanosti, pa čeprav dostikrat na račun in v dobro tujih narodov.

Slovenskemu človeku v tujini je prijetno pri srcu, ko vidi, da se naše ljudstvo prebuja in čuti potrebo po slovenstvu. Vsa čast onim, ki niso izgubili vere in zaupanja v našega preprostega človeka in mu posvečajo svoje moči in sposobnosti tudi sedaj, ko je naš narod rastresen po skoraj vsem svetu. Kako z veseljem sprejemam in pozdravljam vsako novico o ustanovitvi vsakega novega slovenskega društva! Iskreno mu želim uspeha in božjega blagoslova. Samo z našim lastnim delom, pogonom in ponosom, se bomo mogli uveljaviti, da nas bodo tudi drugi spoznali in upoštevali kot Slovence. Ponosni moramo biti na tako dejavnost, kot jo kaže Slovenska Kulturna Akcija v Argentini, ki brez uradnih podpor

vrši kulturno poslanstvo in goji lepoto slovenske besede v tujini. Dolžnost nas vseh je, da pri tem sodelujemo, če ne drugače, pa z naročanjem slovenskih knjig. Če sami ne bomo dvigali praporja slovenstva kvišku, ne pričakujmo, da ga bo kdo drug dvigal za nas.

Ko sem bil po vojni v Rimu na nekem mednarodnem kongresu, sem čul najlepši kompliment na račun našega majhnega naroda. Napravil ga je neki ameriški diplomat. Predstavljal smo se drug drugemu ne samo z imeni, ampak tudi po narodnostih. Ko smo prišli na vrsto Slovenci, nam je smeje se dejal: Zdi se mi, da vi Slovenci vodite zelo dobro propaganda. Povsod ste zraven, kot bi bili eden največjih evropskih narodov, pa sami trdite, da vas ni več kot poldrug milijon. Kamor koli sem prišel na svojih potovanjih po svetu, povsod sem naletel na Slovence in često na odgovornih

položajih. Človek dobi vtis, da vas je najmanj 40 milijonov in da se namenoma delate tako majhne.

Naj bi veljalo to tudi o nas v Avstraliji! — R. R. NSW.

GORENJSKA

*Včasih nad ravnino savsko
hud vihar se razdivja.
Prvi se nam iz viharja
sončni Sveti Jošt smehlja.*

*Smej se, smej se, Sveti Jošt nam
v težkega življenja dni.
Naj vihar meglo razganja,
sonce v dušah vžigaj ti!*

*Sonce in ljubezen vroča
do teh zdravih rodnih tal!
Božji srd naj ga zadene,
kdr bi se jih sramoval.*

Poslal MIHA BRKOVEC.

IZJAVA O BARAGOVEM DOMU

ODBOR NA NOVO ustanovljene Slovenskega društva je podpisanim zatrdiril, da večina ljudi ni zadovoljna z uredbo glede Baragovega Doma, kot je bila zamisljena. Zato je odbor izrazil namero, da se društvo inkorporira in potem korporacija sama kupi Dom, seveda na slovensko ime.

Podpisani je vzel izjavo na znanje in jo odobril. Saj je do prvočne uredbe prišlo le zato, ker pri tedanjem stanju drugače ni bilo mogoče. Slovensko Društvo je bilo takrat še daleč za gorami. Večina Slovencev je pa bila prepričana, da je ustanovitev Doma semogoča. Hvala Bogu, ko je narod videl, la smo kljub vsemu Dom ustanovili, je svoje mnenje spremenil.

Da se Slovenskemu društvu omogoči lepa namera in da čas za zbiranje denarja, je podpisani še pred 1. februarjem (takrat je bilo treba položiti „deposit,” kot veste) napravil dogovor s cerkvenimi oblastmi v tem smislu, da je za sedaj hiša vzeta samo v najem in sicer za eno leto. To se bo pa zelo verjetno dalo podaljšati. Medtem pa Dom deluje prav tako kot bi

bil že kupljen. Slovensko društvo ima vso možnost, da se poslužuje Doma po točkah, ki so bile objavljene v prejšnji številki MISLI, obenem pa zbira denar za nakup hiše na svoje ime.

Ker je zdaj napravljena ta spremembra, bo odslej pobiralo prispevke za Dom, darove in posojila, Slovensko društvo in ne več patra. To velja od dne, ko bo pričujoča številka MISLI v rokah naročnikov. Prav tako bo odslej društvo vodilo zabave v Paddington Town Hall dvorani in spravljalo dohodke v svojo blagajno za nakup Doma.

Podpisani želi Slovenskemu društvu veliko uspeha. Bog daj, da bi svojo namero izvedlo v najkrajšem času. Ker ima društvo z Domom iste cilje kot sva jih imela patra, priporočam namero Slovenskega društva v blagohotno naklonjenost vsem Slovencem v Avstraliji, posebno onim v N.S.W. Dosedanjim dobrotnikom Baragovega Doma, ki so ali z delom ali denarnimi prispevki pomagali postaviti Dom na noge, pa prav iskren BOG PLAČAJ. — P. Bernard Ambrožič.

„CITIZENSHIP CONVENTION 1957“

To porocilo je napisal za MISLI Milivoj Lajovic, ki se je udeležil konvencije kot delegat v imenu sydneye organizacije "Good Neighbour Council." Stejemi si v cast, da smo imeli v Canberri zastopnika Slovencev.

DNE 22. JANUARJA je minister za imigracijo, g. Townley, odprl v Canberri osmo zborovanje o državljanstvu. To zborovanje se vrši vsako leto približno ob dnevu, ko (26. jan.) slavimo avstralski praznik „Australia Day.“

Na to zborovanje pride približno 200 zastopnikov, ki predstavljajo vsa društva in organizacije širom po Avstraliji. Na ta način dobi federalna vlada mnenja in kritiko vseh slojev o svoji imigracijski politiki. Do besede pridejo cerkve, dobrodelne organizacije, delavske unije, združenja delodajalcev, politične stranke — z eno besedo; visti, ki se zanimajo za vprašanje naseljevanja v Avstraliji.

Na prvem takem zborovanju leta 1950 so ustanovili društvo, ki se imenuje Good Neighbour Council in ima namen pomagati vsem imigrantom, da se prilagodijo novemu okolju. Danes je ta organizacija razširjena po vsej Avstraliji. V njej so zastopane vse narodnosti.

V otvoritvenem govoru je minister Townley med drugim izjavil:

„V desetih letih, odkar se je izkral prvi nov naseljenec od povojnega milijona, se je slika Avstralije popolnoma spremenila. Proizvodnja jekla se je zvišala za več kot 100%, cementa za 75% in bakra za celih 200%. Nastale so ogromne industrije, ki ne bi mogle nikoli nastati brez sodelovanja imigrantov. Naša življenska raven se je močno dvignila, vendar pa gos-

pod in gospa Avstralija še ne vesta, komu se imata za to zahvaliti. Še je pomanjkanje stanovanj, cest in drugih javnih naprav, vendar pa bomo vse to lahko premostili, če bomo dovolili, da se pritok novih naseljencev nadaljuje še za prihodnjih pet let. Nobenega dvoma ni, da novi naseljeni dajo Avstraliji več kot dobe od nje nazaj. Ko proslavljamo Australia Day, smo lahko ponosni na uspehe, ki smo jih dosegli v 10 letih s pomočjo svoje imigracijske politike in lahko z zaupanjem zremo v bodočnost.“

Gospod Gollan, pomožni minister za N.S.W. je izjavil, da je nujno potrebno priznati evropskim zdravnikom njihove diplome, da bodo lahko brez ovir vršili v Avstraliji svoj poklic.

Predsednik avstralske Zveze delavskih unij (A.C.T.U.), g. Monk, je v svojem govoru poudaril sledeče:

„Danes je teže dobiti zaposlitve. Novi naseljeni, posebno oni, ki ne obvladajo dobro angleščine, imajo več težav pri iskanju dela kot Avstralci. Vendar pa to še ne pomeni, da je zavladala pri nas velika brezposelnost. Če ni najti dela v enem predelu Avstralije, se pa lahko dobi v drugem. Nobenega razloga ni, da bi kdo povzročal zmedo zaradi pomanjkanja služb. Naj navedem nekaj številk o nezaposlenosti drugod po svetu.

Velika Britanija ima 0.99% nezaposlenosti; Nizozemska 0.8%; Zahodna Nemčija 2.6%; Austria 4.1%.

ZDA, ki jo mnogi smatrajo za dejelo popolne zaposlitve in zelo visokega življenjenskega stan-

darda, je imela v juniju 1956 4.2% nezaposlenih.

Pri nas pa ima W.A., kjer je trenutno največja nezaposlenost, malo manj kot 1% nezaposlenih. V drugih naših državah je nezaposlenost poprečno samo 0.3%.“

Sir Ian Clunie-Ross, predsednik C.S.I.R.O., je poudaril, kakšno vlogo igrajo novi naseljeni v znanstvenih krogih in univerzah. V C.S.I.R.O., ima 3500 uslužbencev, je približno 10% vsega osebja novih naseljencev in to od pomožnega asistenta v laboratoriju do šefa oddelkov.

Commissioner za Snowy Mountains podjetje, Sir Hudson, je izjavil, da sta med tremi uslužbeni pri podjetju dva imigranta, vsi so se prilagodili novejšemu okolju in skupno z domačini posekali svetovni rekord v kopanju tunelov. V zadnjih 3 letih je dalo podjetje novim Avstralcem popolno enakovrstnost s starimi v napredovanju v službah in še posebno pri delitvi stanovanj. Nikogar ne vprašajo, odkod je prišel, upoštevajo samo znanje.

Sploh se je večina govornikov izražala zelo ugodno o priseljencih. Navedel sem pa le nekatere, ki so nam v posebno čast, če ne tudi v ponos. Seveda je pa bilo tudi dosti kritike, na prvem mestu zaradi premahnjega zanimanja za angleščino. Imigranti se premalo potrudijo, da bi se naučili jezika dežele. Druga pritožba je bila, da jih je samo 30% doslej zaprosilo za državljanstvo. Zastopniki imigrantov so pa tudi svoje povedali. Posebno so poudarili pomanjkanje stanovanj, zapostavljanje izobražencev pri dodelitvi zaposlitve in slabe pogoje, ki jih je najti v hostelih.

Naj zaključim s tem, da povza-

mem glavno misel zborovanja, ki naj jo vsakdo dobro premisli. Znanje angleščine je za imigrante nujno potrebno. Ni mogoče urediti tako, da bi dobili dobro zaposlitev taki, ke jezik ne obvladajo, zakaj takemu ni lahko dopovedati, kaj naj dela in kako. Podjetja se boje, da bi jim taki bolj škodovali kot koristili. Sicer je pa tudi za vsakdanje življenje v družbi znanje angleščine nad vse koristno — vsak od nas naj se resno potrdi, da se je kar najhitreje naučil!

OPOZORILO

ŽE ZDAJ je čas, da si naročite knjige DRUŽBE SV. MOHORJA V CELOVCU za leto 1957 (Koledar za 1958).

Cela kolekcija knjig vas stane £1/0/0. Lahko pošljete to vsoto na MISLI ali prineste osebno v Slovensko pisarno v Baragovem Domu, Sydney. Sprejeli smo POVERJENIŠTVO za VSO Avstralijo na prošnjo iz Celovca.

Naročniki bodo prejeli naročene knjige NARAVNOST iz Celovca okoli Božiča 1957. HITITE z naročanjem! — P. Bernard, Drago Ilijš.

NAROČAJTE KNJIGE!

Imamo večjo zalogu slovenskih knjig, povestno-zabavnih in poučnih. Lahko jih dobite, če pišete na naslov MISLI ali pridete osebno v Baragov Dom (121 Queen's St., Woollahra. Tel. FB1085).

Imamo tudi SEZNAM in CENIK knjig. Pišite ponj in ga boste takoj dobili. Ne odlašajte, da boste imeli dobrega branja za proste dni in večere.

PEGE NA ROKI

izkušena. Bori se, da bi premagala osuplost nad nenadnim vprašanjem, obenem skuša kaj razložiti, povedati o sebi. Besede . . .

Njegove pegaste roke jo motijo. Kratki, kvadratasti nohti, trde dlani. Ne more odtegniti pogleda od teh rok. Nekje je čitala, da moreš iz rok razbrati človekov značaj. Knjige . . .

Gospod Gluck jo skoraj užaljeno pogleda:

„Se vam zdi moje vprašanje smešno?“

Kako? — Oh, seveda! Nekaj jo je bil vprašal. In ona se smeje. Kako je neolikana!

„Ne, ne, za trenutek sem posmisnila, kako je vse moje izkustvo in poznanje človeških odnosov — sveta, kot temu pravimo — nabranole iz knjig. In iz pripovedovanja.“

Gospod Gluck razmišlja. Ali pa morda že niti ne ve več, kaj je vprašal. Včasih se zdi Marika kot njen oče: možat, razumen, uspel človek. In vendar . . .

Nekaj je v tistih njegovih rdečih obrobljenih očeh, nekaj je skritega na dnu vsakega nasmeha. Kot bi vse njegovo bitje iskal poti, ki ji ni najti sledu v lastni družini. Patsy se ga oklepa, svojega očeta, a še ta otroška ljubeznivost je vsa površna.

„Vidite, gospod Gluck, ne bom

vam znala govoriti kot čutim. Tudi ko bi popolnoma obvladala ta tuji jezik, bi ne znala razložiti. Vera ni matematika. Čutiš jo v srcu, doživljaš njen blagoslov, ki se kot živa moč razliva v vsak dan, v sleherno dejanje. Z vero, ki je predvsem ljubezen, čudovita, ne-premagljiva ljubezen, je vse lahko. Človek, to ubogo krhko bitje, spozna svoj cilj. In ta zavest ga obnavlja, krepi in vodi — oh, saj ne vem, ali ste mogli dojeti . . .“

Gospod Gluck gleda predse:

„Nočem vas žaliti, Marika, in še manj jemati vam vaš radostni svet. Morda sem zdaj že prestar. Ne, ne ugovarjajte!“

Nenadoma se je obrnil in ji pokazal levico.

„Moje roke poglejte: vse te široke lise. Ostale so kot sled težkega dela s kislinami. Petnajst let sem delal po devetnajst ur na dan. Danes imajo moji vse: hišo, avtomobil, zavarovalnino štirideset tisoč šterlinov. Vse, Marika!“

Avstralska pokrajina se ne spreminja. Razkropljeno govedo, tu in tam sledovi gozdnih požarov, razraslo grmovje evkalipta.

„Ali veste, kaj se pravi garati od štirih zjutraj do polnoči, dan za dnem? Žid, emigrant, ki se borii za goli obstoj! So nekateri, ki privoščijo, veste . . .“

Utrjenost mu meči poteze; obraz, postava, vse medli. Ostaja samo bistvo človeka, tiste grobe roke, ki postajajo simbol njegove osebnosti.

Tako težko je Marika. Gluck ji odkriva svojo rano, njej, tujki. Človeški duh zavije včasih na najbolj čudne poti. Ko je človek truden, ko se mu zazdi, da mu pojenuje pogum, ko je življenski vrvež postal neznosno breme — takrat si najde moči in tolažbe v izpovedovanju.

„Končno sem uspel. Proti vsemu in vsem. Zaživel sem za vsa leta, kopičil z obema rokama slast in sladkost življenja. Živel sem divje, s trepetajočim koprnenjem po vseh izgubljenih letih. Dnevi slave in vrhunca . . .“

„. . . sreče . . .?“

Marika dojema. Ne razume, a slut. V njem ni sreče. Sama praznota, brezmiselnost, lov za prazno senco.

Da je važnejše ono drugo, globlje življenje? Naj mu Marika to pove? Da je srečo treba iskati v srcu in ne v denarju? In kako naj mu pove?

* * *

Ko pišem zdaj na robu ogromnega hrumečega mesta, skušam najti ono pravo besedo, ki je temu človeku nisem znala povediti.

In se mi dozdeva, da jo je že sam našel.—Neva Rudolf,

NJEGOVI ORUMENELI prsti so za hip spustili volan.

Gospod Gluck išče cigareto. Ne odmakne pogleda od ravnega cestnega traku. Veliki zeleni Packard drvi: 70 milj na uro.

Mariko prevzema opojnost dvjega vetra, zanos premagovanja razdalje in časa; opojnost, da se širijo nosnice, da ji vihajo lasje ob odprttem oknu, da bi posnela malo Patsy, ki plosača in hlepi: Še, oh še!

„Ne presojajte napačno mojega vprašanja.“

Prsti so se za drobec sekunde trdnejo oprijeli krmila.

„Kaj vam daje to vedrino? Ne poznate življenga — ne odkimavajte! in ga spoznati nočete. Je na dnu tega beg pred bolečino in razočaranjem?“

Za hip je prestal.

„Je to vera?“

Ožgano grmiče, levo in desno gola, prazno strleča drevesa, črnikača trave . . . Še celo najbolj trdožive, najodpornejše rastline je ta pošastni avstralski požar uničil. Ogenj in suša, ožgana, dolgočasna pokrajina . . .

Kako se je kar naenkrat domisli teh vprašanj? Ali ni dovolj truden od dolge vožnje, od neprestanih radovednosti razvajene Patsy? Čemu hoče vedeti miselnost Marike in ji pogledati v notranjost?

Marika je tako mlada. Ne-

Z VSEH VETROV

SLOVENSKE ŠOLO v Velikem Buenos Airesu je v letu 1956 obiskovalo 305 otrok. Vzdržujejo jih na več krajih. Društvo Slovencev je prispevalo za vzdrževanje v omenjenem letu skoraj 7,000 pesov. To je že velika vsota, vendar še daleč ne zadostna, da bi se vsem potrebam ustreglo. Društvo apelira na slovensko javnost za večje število aktivnih plačajočih članov, da bo mogoče še več narediti za slovenske šole.

TRETJA SVETOVNA VOJNA je baje skoraj izbruhnila proti koncu preteklega leta. General Žukov je imal pripravljenih 6,000 tankov v Vzhodni Nemčiji, veliko število letal, 4 milijone vojakov in neizmerne množine orožja vseh vrst — čakal je primernega trenutka, da izda povelje za pohod proti zapadu. Tisti trenutek ni prišel, ker se je razvedelo, da je tudi Amerika na podoben način pripravljena, čeprav ni svoje pripravljenosti kaj prida razglašala. Vrhovni poveljnik NATO, General Gruenthaler je posvaril: „Tako gotovo, kot sledi dan noči, bo sovjetska zveza uničena, če Kremlj pritisne na gumb in začne vojno.“ Pravijo, da je ta izjava dala Kremlju mislit in Žukov ni marširal.

TITOVA POLITIKA nacionalnega komunizma je nevarna svetovnemu komunizmu, tako je izjavil kitajski Čuenlaj in poudaril, da bo Kitajska ostala zvesta Kremlju. Poljski komunisti so se zavzeli za Tita in ga branili. Čuenlaju so naprili očitek, da se vmešava v notranje zadeve Jugoslavije.

V DOLINI PRI TRSTU je ob rakvi pokojnega pevca Čuka kar v cerkvi spregovoril tudi župan Lovriha, komunist. Slavil je pokojnikove zasluge za narod in zahteval, da mu zapoje v isti cerkvi tudi vaški zbor komunistov. Župnik Štuhec je skušal župana ustaniti, češ da v cerkvi pač nima besede, možkar se pa za to ni zmelen. Zadeva je šla pred oblasti in verniki upravičeno pričakuje, da bo taka predznost nadalje zabranjena. Pozneje se je zvedelo, da je bil Lovriha za nekaj časa suspendiran od županske službe.

NA POLJSKEM so se vršile svobodno volitve, zmagala je pa z veliko večino komunistična stranka pod vodstvom Gomulk. To nepričakovano zmago razlagajo s tem, da se je narod bal sovjetskega maščevanja, če bi ne volil komunistov. Komunisti so grozili, da se bo na Poljskem ponovila madžarska tragedija, če bi volitve spravile na vlado protikomuniste. Na drugi strani je pa tudi res, da je Gomulk dal narodu precejšnje svoboščine, zlasti tudi v verkem pogledu. Zato se večini volilcev ni prehudo upiralo, ko so glasovali za Gomulkovo listo.

ŠTEVILNI ITALIJANSKI KOMUNISTI so se po obisku v Poljski, Madžarski in Čehoslovaški

tako razočarali nad komunizmom, da so izstopili iz komunistične stranke. Med temi ljudmi so tudi sledeči italijanski pisatelji: Vasco Pratolini, Elio Vittorini, Domenico Rea, Franco Fortini, Italo de Tuddo, Antonio Giolitti in se drugi. S komunistično stranko pa se je sprl tudi rdeči italijanski slikar Giovanni Ommicoli.

PORUGALSKA JE EDINA dežela na svetu, ki se more upravljeno imenovati krščanska stanovska država. Vlada Portugalske je pod vodstvom dr. Salazarja že leta 1933 izdelala gospodarsko-socialno in politično ustavo ali načrt, po katerem se uravnava javno življenje Portugalcev. Ta načrt v glavnem temelji na naučnih papeških socialnih okrožnic. Pri oblasti in upravi portugalske države sodelujejo zastopniki osemnajstih stanovskih zbornic ali korporacij; zastopniki mestnih in podeželskih občin; člani politične ali zakonodajne zbornice; zastopniki javne uprave in vlada.

LETA 1846 SO USTANOVILI v Melbourne-u časopis, kateremu so dali ime „Argus.“ List je živel in životlin; doživljal je zmage in poraze. Polagoma se je razvil v velik, močan dnevnik. Toda nedavno je ta mogočni jutranjik po 110 letih obstanka prenehal izhajati. „Argus“ je bil eden največjih in najstarejših časopisov v Avstraliji, v zadnjih sedmih letih pa je postal tudi eden najslabših avstralskih dnevnikov. V teku svojega življenja je „Argus“ pogosto napadel katoliško cerkev in njene voditelje. Mnogi obžalujejo, da je „Argus“ prenehal izhajati, mnogi pa so veseli, da ga ni več.

FRANCOSKA NARODNA SKUPŠČINA je s 544 glasovi proti 32 odobrila načrt za vrtanje predora skozi planino Mont Blanc. Delo bodo izvrševali pod vodstvom neke italijanske in neke francoske družbe. Predor bo 12 kilometrov dolg in bo stal ogromne vsote denarja. Italija bo prispevala 5 in pol milijard lir, Francija pa 5 milijard frankov.

DIKTATOR GENERAL FRANCISCO FRANCO je pred nekaj meseci uradno izjavil, da je obstoječe socialno-gospodarsko stanje v Španiji zelo zadovoljivo. Kmalu nato so trije španski škofje izdali pastirska pisma, v katerih so obsodili krviteno rešitev delavskoga vprašanja. Z obžalovanjem so poudarili, da prejemajo španski delavci prenizke plače in da bogati španski industrijalci ne plačujejo dovolj davkov. Škofje predlagajo zvišanje delavskih plač, povečanje davčne obremenitve za ljudi, ki imajo velike dohodke, in pa ustvaritev načrta, po katerem bi španski delavci mogli postati solastniki podjetij, v katerih so zaposleni.

ORKESTER, PEVSKI ZBOR in solo pevci slovenskega državnega opernega gledališča so uprizorili opero „Ljubezen treh pomanč,” ki jo je ustvaril ruski skladatelj Prokofijev. Celotno izvedbo opere so posneli na gramofonske plošče „Phillips,” katere so sedaj že na prodaj v Avstraliji. V omenjenem opernem delu nastopajo med drugimi tudi sledeči slovenski pevci: Ladko Korošec (bas); Janez Lipušček (tenor); Bogdana Stritar (mezzo-soprano) in se drugi. Orkester dirigira Belo Leskovic.

ODKAR SO RUSI IZVRŠILI pokolje v Madžarski, se je število

komunistov v Veliki Britaniji začelo manjšati. Istočasno pa je začelo upadati tudi število naročnikov angleškega komunističnega lista „The Daily Worker.“ Mnogi komunisti so odpovedali naročnino in odklonili prejemanje tega časopisa.

MADŽARSKE SOVJETI niso pustili na pot, ki je bila dovoljena Poljski, zaradi tega — tako vsaj nekateri razlagajo — ker si Sovjeti hoče na vsak način ohraniti svobodno in odprto pot skozi panonsko ravnino na Balkan in od tam v Sredozemlje. To je baje njen cilj za bližnjo ali daljno bodočnost, kakor bo pač dopuščal svetovni položaj.

ARHITEKT JOŽE PLEČNIK UMRL

VEDELI SMO, da mora umreti kot vsak smrtnik. že lansko leto so prihajala poročila iz domovine, da je mojster Plečnik — tako je bil splošno znan — težko obolel, a da se krčevito brani zdravnikov. Slednjič je Bog tudi njega, zvestega svojega služabnika, poklical k sebi. Ljubljana je z njim izgubila — in vsa Slovenija — velikega moža, velikega umetnika.

Ob smrti Jožeta Plečnika lahko zapišemo besede, ki bi ob smrti kakega drugega izzvene le kot pietetna oddolžitev v spomin pokojnika: smrt ga je iztrgala sredi dela, čeprav je njegova življenjska pot prišla že do petinosemdesete postaje. Ta življenjska pot je bila dolga in bogata. Začela se je dne 23. jan. 1872 v Ljubljani, iz rojstnega kraja ga je vodila v Gradec in na Dunaj, pozneje v Italijo, nato v Prago. Takoj po prvi svetovni vojni je prevzel mesto predavatelja na tehnični fakulteti v Ljubljani in ji ostal zvest vse do svoje smrti. Da je mogel ostati doma, je leta 1920 odklonil imenovanje za profesorja arhitekture

na praski umetnostni akademiji.

Plečnik si je ne samo v domovini, ampak tudi zunaj njenih mej postavil trajen spomenik. Kdo od nas ne pozna njegovih del: Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani, Žale, Križanke in tako dalje. Vse to Ljubljana dolguje Plečniku. Nebroj cerkva in praporov nosi njegov pečat. Višek vsega Plečnikovega dela je pa gotovo preureditev gradu Hradčani v Pragi za sedež predsednika republike. To je napravil na povabilo T. G. Masaryka.

Za vse zasluge je Ljubljana Plečnika že pred desetletji izvolila za častnega meščana, a bil je po vsej pravici tudi častni član mnogih tujih univerz.

Pogreb pokojnika je bil dne 10. jan. 1957 iz njegovih mogočnih žal na ljubljansko pokopališče, kjer je zemlja pomrte ostanke sprejela v svoje varstvo. Pogrebne obrede je opravil škof Vovk.

Avstralski Slovenci se klanjam Plečnikovemu spominu in mu kličemo: Slava! — Janez iz Brisbane.

Slovenci

v Perthu in okolici!

Kupujte vse svoje potrebščine

največji trgovini Zapadne Avstralije

pri BOANS-II

Slovenske Plosce

Se nekaj jih je v zalogi. So same "Longplay records" 33 1/3. Narodne pesmi (Pri farni cerkvici itd.), na drugi strani plesni komadi. Cena za komad £2-15-0. Naročajte na naslov:

Ivan Krajnc
Lot 32 Thompson St.
Norlane, Geelong, Vic.

AVE MARIA KOLEDAR

za leto 1957

je prišel iz Amerike te dni in je zelo lep. Stane 10 šil., po pošti 11. Naročajte na naslov MISLI.

Ave Maria

je prelep verski mesečnik, ki prihaja iz Lemonta v Ameriki.

Povejenika za Avstralijo sta:

Rev. Bernard Ambrožič, 66 Gordon St., Paddington, NSW.

Rev. Bazilij Valentin, 19 A'Beckett, St., Kew, Vic.

Vse številke za 1956 so še na ponudbo.

List stane za vse leto po pošti £1.10.0.

Kdor ga osebno vzame pri poverjeniku, samo £1.0.0.

Janko Kubancic

kramlja

MEA CULPA! Tu nekaj vrstic, ki mi jih je poslal star prijatelj iz Melbourna:

„Slovenci tako radi kritiziramo. Saj je res: MISLI so vse prej kot zadovoljive. Toda potrakjmo se na prsi in priznajmo, da največji kritiki niso pripomogli prav nič k izboljšanju. Zakaj pa ne osnujete uredniškega krožka?“

Kar se Slovenskega društva in Doma tiče, pa piše:

„Želim vam vso srečo. Sem popolnoma prepričan, da se s fanti da delati, toda prej jih morate prepričati o vaši iskrenosti. Imejte v vidiku konstruktivno delo, pa boste želi Vi in vsa naša skupnost uspeh. Za ostvaritev neke vseavstral-slovenske zveze bomo pa (Slovenci v Melbournu) vedno. Pozdrave! — Slavko Žerdoner.“

* * *

V roke mi je prišla knjižica iz-ruščini. Kupil sem jo v knjigarni, branih pesmi Franceta Prešernar v ki prodaja literaturo, tiskano za želesno zaveso. Cena je bila en šiling. V Moskvi stane en rubelj. Čeprav nizka cena nedvomno služi propagandi, je obenem tudi lahko videti prednosti velikega naroda, ki si more privoščiti visoke naklade. Naj bo že kakorkoli, je le presenečenje čitati v tem lepem slovanskem jeziku kitico iz „Železne ceste“:

Skoro vistrojat dorogu,
Ponesutsja poezda!
Poleču v čežje strani
Iz Ljubljane ja togda!

* * *

Ta beli prostor naj nas opominja: Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača. Zato vsaj en kamen za — Slovenski dom v Sydneju!

* * *

Na prvem občnem zboru Slovenskega društva v Sydneju, kjer je zahtevalo prerezetovanje društvene ustave dokaj napora, so si nekateri udeleženci ustvarili hiter odmor in se zatekli k opkrepčilom. Eden poznanih humoristov, ki se s tem ni strinjal, je z zanosom zaklical: Klobasojedci, prisostvujte, tukaj se vendar rešuje usoda slovenskega naroda!

To me je spomnilo na parlament v Canberri. Tam mora predsednik večkrat poslati hišnega mojstra po poslanec v bar. Razlika je, da poslance tudi mi plačujejmo.

* * *

Dobro je vedeti, kaj je pravilno pisati, in kaj ne.

Prav: Goſpe sem dal knjigo.
Napak: Gospej sem dal knjigo.

Prav: Orel je poletel na višje mesto. Toda: Sokol leta više kot vrabec.

Prav: Jože, Jožeta. Toda: Marko,

ZBORNIK-KOLEDAR Svobodne Slovenije je dospel. Izredno znamiva knjiga. Naročajte pri MISLIH. Cena £1-0-0. Po pošti dva šilinga za znamko.

Iz Victorije in S.A. ga naročajte na naslov:

P. Basil Valentin,
Padua Hall, 19 A'Beckett St.,
KEW, Vic.

Marka.

Prav: Imel bi marsikaj reči.
Napak: Imel bi marsikaj za reči.

Prav: Danes gre za to, da kupimo Slovenski dom. Napak: Danes se gre za to, da kupimo Slovenski dom.

Prav: Eden nas se je opogumil.
Napak: Eden izmed nas se je opogumil.

Prav: V primeru poplave. Napak: V slučaju poplave.

Toda: Njega ni obogatila pridost, ampak slučaj.

Nedavno sem službeno srečal mlado ženo. Nisem vedel, kakšne narodnosti je, dokler mi ni povedala imena, ki je zvenelo tipično slovensko. Bila je vesela, da je po enem letu bivanja v Avstraliji naletela na Slovence. Bila je Primorka. O svojem možu je rekla: Z njim je križ. Ne ve, ali je Slovenec ali Italijan.

Videl sem dve lepi preprogi, ki bosta prva dobitka za srečolov v sklad Slovenskega doma v Sydneju. Nadaljnji dobitki so: Naš slikar Stanko Rapotec podari lepo sliko. Prav tako lepa bo namizna ura, ki stane £13-0-0. Galon olivnega olja bo osrečil slovensko kuharico (ali kuharja). Dve kokoši, ki ju že dobro pita g. Janez Perko v No. Sydneju, tudi že čakata, da ju bo nekdo kupil za dva šilinga. Prav tako tucat steklenic piva, ki je zadnji ali tolažilni dobitek tega srečolova.

Žrebanje bo na velikonočni zabavi Slovenskega društva v Paddington Town Hall dvorani. Kot omenjeno, srečke so po 2 šilingu. Segajte prav pridno po njih!

Lepo bi bilo, če bi v bodoče slovenske organizacije po svojih zstopnikih pričakoval novodošle rojake v pristaniščih ob prihodu parnikov. Pozdravile bi jih, nudile pojasnila in vsaj takim, ki bi utegnili biti v hudi stiskah, nudile tudi denarno pomoč. To bi zelo dobro vplivalo posebno na one Slovence, ki so izgubili zaupanje v svoj lastni narod.

Cas se odmika. Neprijetno me je zadelo, ko sem zapazil, da sem po enajstih letih emigracije pozabil dokaj naših besed. Pa tudi drugi spomini bledijo. V argentinskem slovenskem ZBORNIKU sem nedavno zapazil dve kitici moje pesmi, ki sem jo naredil pred 14 leti. Bila je moja edina pesem. Pri najboljši volji pa nisem mogel v spominu obnoviti ostalih dveh kitic . . .

Obnavljajmo spomine in slovensko besedo!

UTRINEK O PRIMORCIH

Primorsko ljudstvo se mi je vedno smililo. Bili so 25 let tlačeni in preganjani, mnogokrat so morali bežati z lastne zemlje. Toliko let so sanjarili o svobodi, tudi kri in življenje so žrtvovali zanjo. A ko so bili „osvobojeni,“ so morali znova bežati v tujino, kjer nadljujejo s sanjami o domu, svobodi in svojem Krasu.

Kras je košček slovenske zemlje, ki jo je tujec najbolj opustošil in ji ukradel njenou naravno lepoto. Toda za slovenskega človeka Kras ni nikoli izgubil lepote in privlačnosti. Morda se ti res zdi preveč kamenjast in pust, dokler ga od blizu ne poznaš in ne živiš na njem. Ko si pa enkrat zadihal njegov zrak, te prevzame novo spoznanje. Zaljubiš se v osamljene bo-

rovce, brinjaste grmiče in kamne, obrasle z nežnim mahom. Kadar začne pihati kraška burja in stopiš na prosto z zavihanim ovratnikom, da te prepipa in utrdi, začneš razumevati ljubezen Kraševcev do zemlje in zvestobo do jezika. Ko sem hodil po kraških vaseh na sprehode in se spuščal v pogovore z našimi ljudmi, sem se spomnil, kako je v prvi svetovni vojni, ko so v rimskem parlamentu slavili laško zmago in 4,000 laških vojakov, padlih za „sveta tla del nostro Carso,“ nekdo nejevoljno vzliknil: „Troppo per quella terra, dove sono troppi sassi e troppi slavi — preveč za tisto zemljo, kjer je preveč kamenja in preveč Slovencev . . .“

R.R., N.S.W.

ZABAVE V PADDINGTON HALL-U, SYDNEY, V LETU 1957

1. Predpustna: Nedelja 24. februarja.
2. Povelikonocna: Valikonočni ponedeljek, 22. aprila.
3. Zimska: Nedelja 9. junija.
4. Spomladanska: Nedelja 6. oktobra.
5. J. Pobozicna: Na Stefanovo 26. decembra.

Dohodki od vseh navedenih zabav pojdejo v blagajno Slovenskega Doma.

SLOVENCI NA FRANCOSKEM

V FRANCIJI JE sedaj kakih 24,000 slovenskih naseljencev. So taki, ki tam živijo že nad dvajset let, in taki, ko so komaj prišli. Stari naseljenici so po veliki večini rudarji. V Parizu in okolici je tudi nekaj uspešnih obrtnikov. Po vsej Franciji so raztreseni naši kmetovalci. Po drugi svetovni vojni sprejema Francija naše rudarje in kmetske delavce. Tudi v drugih poklicih se nekateri ustavljajo tam, vendar so ti bolj redki. Kmetske delavce in rudarje pa radi sprejemajo in jih naravnost iščejo.

Na splošno moramo reči, da Francija z našimi begunci lepo ravna. Poseben urad v Parizu jih zasliši in če je vse v redu, dobe takoj potrebne dokumente in dovoljenje za prebivanje in delo.

Življenje v Franciji za begunca začetnika ni rožnato, pa tudi obupno ne. Toliko zasluži, da se skromno pretolče. Če gre v rudnike, zasluži mnogo bolje, dela pa seveda veliko težje. Stari naseljenici v rudarskih krajih so se tam kar za stalno naselili. Mnogi so že v pokolu. Nekaj družin ima svoje domove ali rudarsko hišico, ali kmečko hišo in posestvo. Vsako leto gredo ti naši ljudje v razmeroma velikem številu obiskat svoje druge v Slovenijo. Večinoma ti še niso francoski državljanji. Državljanstvo ni prav lahko dobiti in pred drugo svetovno vojno naši v Franciji sploh niso mislili na to. Smatrali so svoje bivanje v Franciji z golj za začasno, čeprav so bili tam že desetletje.

Dejstvo, da naši ljudje potrebujejo vsako leto jugoslovansko visto za obiske domačih, izkorščajo nekateri komunistični diplomatski in konzularni uradniki Jugoslavije. Kar naravnost groze, da taki, ki se izjavljajo proti komunizmu ali se obnašajo kot protikomunisti, taki, ki so člani cerkvenih in

verskih organizacij ali pri svetnih društvih s katoliškim programom, pevci pri cerkvenih zborih, ne bodo dobili vize. To grožnjo tudi izvajajo. Posebno je ta pritisk hud v področju konzulata v Strasburgu.

Nikjer nisem slišal, da bi nasi naseljenici v Franciji bili brez dela in zasluga. Tisti, ki so vojno preživeli v Franciji, tožijo, da so mnogi vse izgubili. Naselbine v zapadni Franciji so bile evakuirane in ko so se po vojni ljudje vrnili, so našli svoje domove izropane in porušene. Ker naši ljudje niso državljanji, niso dobili nikake odškodnine.

Novi naseljenici so skoraj sami mladi fantje in dekleta. Lepo se razumejo s starejšimi in zadovoljni so, da so se zatekli v Francijo. Nekateri prav pridno pomagajo pri slovenskih društvih in prireditvah.

V Parizu sem se sestal s tamkajšnjimi slovenskimi izobražencimi, ki delajo po raznih zasebnih podjetjih, nekateri so pa tudi v uradih javnega značaja kot strokovnjaki. Razen pisatelja g. Erjavca so to sami mlajši gospodje . . . Slovenci v Parizu smatrajo, da tam hitro raste potreba po stalnem slovenskem uradu in prehodnem prenočišču, kakoršno že mnogi narodi iz srednje Evrope imajo. Ne samo tisti, ki se v sedanjih razmerah nelegalno pretolčejo preko meje, preko Italije ali preko Avstrije in Nemčije, ne znajo jezik in si v Parizu ne znajo in ne morejo prav nič pomagati, tudi drugi slovenski ljudje bi nujno potrebovali slovensko središče, kjer bi dobili navodila za za svoja pota po mestu in po Franciji. Slovencev v Franciji je vedno več in opetovanjo prihajajo v Pariz iz vse dežele. Vsem bi bila nekaka slovenska pisarna nujno potrebna. — Dr. M. Krek v. Sv. Slov.

KRIŽEM AVSTRALSKIE SLOVENIJE

NEW SOUTH WALES

Bankstown: Leto kar hitro mine, ali mesec se mi zdi dolg, ker težko pričakujem vsako številko MISLI. Najlepša hvala za Koledarček. — Rafaela Bernes.

Albury: Prejela sem Koledarček, lepa hvala! MISLI prav rada čitam. Za mene so prava slovenska duševna hrana. Želim jim veliko uspeha. Najrajši imam v MISLIH kakšne domače zgodbice in črtice, na primer v zadnji številki zgodbico „Najlepša v fari.“ Ne toliko zaradi vsebine same na sebi, ampak ker mi pričara v spomin nedeljsko poletno jutro v slovenski vasi, slovesno zvonenje, zelenje in trto okoli hiše, praznični občutek in mamo, ki kuha nedeljsko koso. Kako lepe so bile tiste nedelje! Bilo je in ni več. Ostali so le tožni spomini. MISLI nam jih obujajo. List je za nas kakor košček domačega kraja. Pozdrav vsem Slovencem — Ivanka Študent.

Cringila: Sprejmite najlepše pozdrave in vočila za uspeh v letu 1957. Zahvaljujem se za redno pošiljanje MISLI in posebej za lepi Koledarček. Ker ga nič ne računate, prilagam poleg naročnine na list 10 šilingov v sklad za list. — Ivan Figar.

Albury: Čestitam Sydneju na delavnosti in želim, da bi želi obilo uspehov. Ideja denarne zadruge je tudi meni že dolgo časa rojila po glavi, toda tudi druge vrste zadrug bi bilo mogoče ustavljati, kjer je več Slovencev skupaj. Razmišljajte dalje in ustvarite kaj dobrega, da se bomo tudi drugod po Avstraliji prebujali ob prebuditvi Sydneja. — Zvonimir Hribar.

VICTORIA

Geelong: Tudi letos, kot lansko leto, ponovim naročino takoj po prejemu pisma. To pa zato, da ne bi izginila kuverta v kakšen skrit kotiček, kot se tudi pri nas rado zgodi. Je že tako, da smo Slovenci čuden narod. Porabni smo za vse, daj našemu človeku v roke veliko motiko ali lopato, pa bo vse dobro. Če je pa treba kaj plačati, pa največkrat sedimo na ušesih. Če imamo delo, ni težko plačati, kar smo dolžni. Če pa smo brez dela, je pa seveda tudi v Avstraliji težko življenje. Bi še kaj napisal, pa je zmanjkalo prostora na na listku, ki ste ga poslali in naročili, naj na zadnji strani napišemo svoje „opombe in priporabe.“ — E. Poroč.

Yackandandah: Pošiljam Vam novega naročnika, ki je edini Slovenec v tistem oddaljenem kraju. MISLI so dober list, če pomislimo, da ni veliko Slovencev v Avstraliji. Od tega jih je na žalost dober del, ki že pozablja, da so Slovenci. Imajo se že za Avstralce in pozablja svoj materni jezik. List MISLI nam kliče

v spomin, kaj smo in kaj moramo ostati. Prav lep pozdrav vsem zavednim.—Marija Habenschuss.

Melbourne: Pevski zbor Slovenskega kluba je pod vodstvom g. Trampuža zapel nekaj lepih slovenskih pesmi. Neprijetno smo bili presenečni nad tem, kako malo razumevanja imajo naši rojaki do slovenskega petja. Gotovo se ne zavedajo, koliko časa in truda vložijo naši pevci v vsako pesem, ki jo zapojejo. — „Vestnik“

Melbourne: Tudi porok je nekaj v slovenski poročni knjigi v Victoriji. Andrej Fatur in Martina Žele sta se poročila dne 22. dec. v Fitzroju in isti dan sta stopila pred oltar melbournske stolnice Anton Škrlj in Vida Urbančič. Dan 29. dec. pa beleži dvojno poroko v North Richmondu: Herman Jakšetič je podal roko Emiliji Rutar, Rudi Iskra pa Emi Jelenič. Obilo blagoslova vsem!—P. Bazilij.

Za Slovenski Dom v Melbournu

Biti pod lastno streho pomeni nam izseljencem mnogo. V tuji hiši nam je svoboda omejena, pod lastnim krovom pa lahko zapojemo in se poveselimo s prijatelji in znanci brez strahu, da bo kdo zaborantil na nas.

Kar pomeni za družino lastna hiša, pomeni za vsako društvo DOM, ki predstavlja središče kulturne in prosvetne razgibanosti vsega društvenega življenja.

Uprava Slovenskega kluba v Melbournu si je za bodočnost naložila težko nalogo, vendar hvale vredno, da uresniči tihé želje naših rojakov in jim postavi lastno kulturno ognjišče — SLOVENSKI DOM V VIKTORIJI.

No seji, ki se je vršila pred kratkim, je odbor povabil v svojo sredo priznanega našega arhitekta CVETKA MEJAČA, ki je rade volje podal svoje strokovno mnenje o uresničenju našega cilja. Vsi se zavedamo težke napole, ki stoji pred nami, vendar kot sinovi naših slavnih prednikov se moramo zavedati, da hočemo pod okriljem Slovenskega Doma ohraniti našim potomcem zaklad, ki smo ga prinesli čez morje v tujino — materin jezik, SLOVENSKO BESEDO. Naši običaji, naša pesem in spomin na domovino, naša kultura — vse to se bo pod streho Slovenskega Doma še naprej ohranilo in naši nasledniki bodo nosili v srcu ono, kar nosimo sedaj mi — zavest, da smo sicer majhni po številu, vendar veliki v naši zgodovini in tradiciji.

Odbor je na omenjeni seji osnoval pripravljalni odbor za postavitev Slovenskega Doma. Sestavljajo ga sledeči gospodje: Z. Verbic, S. Sajnovič, M. Hartman, M. Adamič, P. Česnik, pater Bazilij, C. Mejač in J. Vah.

V. prvem tromesečju bo pripravljalni odbor proučeval vse možnosti, kako naj bi se po najbolj ugodnih pogojih pričelo z graditvijo Doma. Do 31. marca naj bi predložil odboru Slovenskega kluba celoten finančni proračun, kakor tudi razjasnil vse točke o graditvi s civilno-pravnega stališča.

Odbor Slovenskega kluba bo potem na podlagi omenjenega poročila odločil, če so pogoji za graditev ugodni ali ne. Odbor kluba se v polni meri zaveda, da leži uresničitev našega cilja na vseh naših rojakih. Le z njihovo pomočjo bo odbor uspel in mogel postaviti SLOVENSKI DOM.

V naslednjih številkah (Vestnika) bomo izvrpno objavili poročilo pripravljalnega odbora in nadaljnje ukrepe klubovega odbora v tej smeri.

Rojake pa naprošamo, da nam pomagajo z nasveti in širijo zanimanje na naš DOM. S krepko voljo in odločnostjo bomo brez dvoma dosegli svoj plemeniti cilj. — Vestnik. Slov. kluba, jan. 1957.

PRVI OBČNI ZBOR SLOVENSKEGA DRUŠTVA V SYDNEYU

Okoli 90 rojakov se je zbral na prvi občni zbor Slovenskega društva v Sydneju zvečer 2. februarja v Slovenskem domu, Woollahra. Izvolili so soglasno naslednji odbor:

Častna predsednica: Slovenska duhovnica.

Predsednik: Milivoj Lajovic.

Podpredsednik: Simon Pevc, Ivan Plesničar.

Tajnik: Ljanko Urbančič.

Podtajnikica: Antonija Vodopivec.

Blagajnik: Janez Perko.

Referent za kulturo: Neva Rudolfova.

Referent za socialno pomoč: Alojzij Kepa.

Gospodar: Milan Pleterski.

Nadzorni odbor: P. Bernard Ambrožič, Stanislav Rapotec, Jože Cej, Niko Krajc, Konrad Švajncer.

Zbor je tudi potrdil društveno ustavo. Eden prvih smotrov društva je: kupiti dom, v katerem ima društvo že svoje prostore. Dobri dve tretjini prostorov sta že obnovljeni in društvo je že sklenilo, da bo prirejalo družabne večere vsako soboto. Prva taka zabava je v soboto 2. februarja.

Vsek dobronameren Slovenec ali Slovenka lahko dobi prijavnico v Slovenskem Domu osebno ali jo

naroči po telefonu: FB 1085. Proslovjani članski prispevek za leto 1957 je 10 šil. za samce ali za vso družino, za dekleta pa po 5 šil.

Pripravljalni odbor je razposlal za občni zbor le okoli 300 povabil med rojake v Sydneyu in okolici, ker ni imel več naslovov. Najiskrene pozivljemo vse rojake in rojakinje, naj nam pošljejo svoje naslove in naslove onih, ki se zanimajo za to edino slovensko organizacijo v N.S.W.

Slovensko društvo odpira vrata vsem zavednim Slovencem ter jih prosi, naj mu takoj priskočijo na pomoč, če jim gre za to, da bomo čimprej pod lastnim krovom. Vsak še tako majhen prispevek je dobrodošel.

NADALJNJI DAROVI ZA BARAGOV DOM

Po £10-0-0 Rev. dr. Ivan Mikula; po £5-0-0 J. A. Hodalj; po £3-0-0 Stanko Samsa, Neimonovan, Tončka Rejec, Jože Samsa iz Victorije, Friderik Družina; po £1-0-0: Franc Danev, Neimenovan iz Brisbane. Iskren Bog Plačaj! Nadalje, kot povedano na prvi strani te številke, zbira za Baragov Dom samo Slovensko društvo v Sydneyu.

DAROVI ZA „SKLAD“ MISLI

Po £4-0-0 Janez Klinar; po £3-0-0 Alojz Tominc; po £1-0-0: Jože Štemberger, Rudi Baranowski, Slavko Hrast, Winc Mavrič, Franc Vrabec (1-10-0), Stanko Šušteršič, Aleks Žakelj, Franc Klun, Peter Rant, Henrik Bažec, Fred Družina, Judita Mrevlje, Ivan Kovačič, Stane Zemljak, Božo Poškay (1-10-0), Marica Darmanin, Jože Jutriša, Jože Janežič, Janez Peko, Ivan Figar, Ana Watashenko, Stanko Sivec (1-10-0), Frances Lasič, Juliana Mrčun, Vinko Štibilj, Stanko Smerdelj, J. A. Hodalj, Franc Lukanc, Ivanka Bobek, Anton Brne, Maria Kos, Pavel Rupnik; po 10-0: Stanko Mislej, Druž. Pavličič, Štefan Kočar, Josip Ravber, Jože Korinčič, Danila Selliani, Jože Slavec, Ana Kuri, Jožef Cej, Jože Simon, Lojz Filipič, Franc Juha, Fr. Brezavšček, Ed. Pungercar, Janez Rutar, Jakob Tamzič, Ivan Urbas, Jožica Kunek, Ivanka Student, Maria Habenschuss, Franc Pančur, Josip Brodnik, Gabr. Čeferin, Alojz Seljak, Vida Hrdlicka, Franc Danev, Silva Kazanski, Albert Skrlj, Frank Persič, Frank Spreitzer, Rud. Hlis, Neimenovana, Franc Ban. — Nejlepša hvala vsem darovalcem, za nadalje se pa še in še priporočamo.

SLOVENSKO DRUŠTVO TRIGLAV

St. Albans, Vic. vabi na

JOŽEFOVANJE

zdruzeno s plesno zabavo

Dne 23. marca (sobota) ob 7 zvečer.

Kensington Town Hall. Vsi dobrodost!

Odbor.

IZ SLOVENSKE DUHOVNIŠKE PISARNE

ŠTIRIDESETDANSKI POST

PEPELNIČNA SREDA je blizu. Če dne 6. marca bo že tu. Tisti dan se prične 40 dansi post. Tako dni bo še do velike noči.

Na pepelnico vabi Cerkev svoje vernike pred oltar, da jim duhovnik zaznamuje čelo z blagoslovjenim pepelom, ki ga dobi od sežganih palm ali oljk lanske cvetne nedelje. Obenem jim spogovori resne besede: Spomni se, človek, da si prah in da se v prah povrneš.

Te besede povedo, v čem je pomen 40 danskega posta.

Človek naj se v teh dneh nekoliko ustavi in zamisli sam vase. Naj se spet enkrat resno vpraša: Čemu sem na zemlji, kam gre moja pot, v kakšen namen me je Bog postavil na svet?

Razmišljanje o teh vprašanjih bo omogočilo pogled na znotraj. S telesnimi očmi ne vidimo v svojo notranjost, lahko pa pogledamo globoko vase z očmi svoje duše. To gledanje pomaga, da se spet nekoliko bolj približamu Bogu. Zato je Cerkev ustanovila posebno dobo v svojem cerkvenem letu, nekaj tednov pred veliko nočjo — 40 dansi post.

Čeprav se ta doba imenuje „postna doba,” vendar ne gre samo za to, da se v tem času postimo, to se pravi, da si pritrugujemo pri jedi. Seveda, če si zdrav in telesno močan, po starosti pa med 21. in 59. letom, te veže zapoved, da se v teh dneh le enkrat na dan do si tega naješ, razen ob nedeljah, ko zapoved ne veže. Ni pa s tem dosezeno vse, kar naj bi kristjanu ponmil 4 odanski post.

Na pepelnico ne boš jedel mesa in mesne juhe, seveda tudi noben petek ne, pa naj pade petek v 40 dansi post ali druge teden v letu. To je prav, kajpada, vendar tudi to ni še vse tisto, kar pričakuje Cerkev in z njo Bog od nas v 40 danskem postu.

V BUENOS AIRES-U (Argentina) obstaja slovenska družba za širjenje krščanskega socialnega nauka, ki se imenuje „Družabna Pravda.” Ta ustanova izvršuje že vrsto let hvalevredno delo s tem, da nam izseljencem kaže pot k pravičnejšemu družabnemu redu. Kolikor je piscu teh vrstic znano, je „Družabna Pravda” izdala do sedaj že šest knjig socialno-gospodarskega značaja katerih načela temelje na nauku papeških okrožnic. Najznamenitejši in najnovejši proizvod omenjene družbe je obširno delo „Sociologija” izpod peresa častitega gospoda dr. Ivana Ahčina. Ta knjiga je tako pomemben prispevek k slovenski prosveti, da je ne moremo prezreti. Toda predno izrazim svoje mnenje o knjigi hočem povedati nekaj besed a njenem „očetu.”

Dr. Ivan Ahčin je zelo razgledan mož. Je duhovnik, vseučiliški profesor, ugleden časnikar in pisatelj resnih knjig o različnih vprašanjih sodobne človeške družbe. Njegova najnovejša

Ponovimo: Gre za to, da se v tem času spet nekoliko bolj približamo Bogu. Gre za to, da spet nekoliko bolj premagujemo same sebe, zakaj brez takega premaovanja zastonj iščemo bližine božje. Premagoval se boš, če se spet zaveš, kje je tvoja slaba stran, tvoja najbolj šibka točka. To vse se lahko tudi drugače pove. Po besedah Kristusovih se nam je boriti zoper sovražnike naše duše. To se zahteva od nas vse življenje, da se pa izvežbamo za boj, je potrebna vaja posebno v dneh 40 danskega posta.

Duša ima tri strupene sovražnike. Kdo so? Prvič ti sam, drugič pokvarjeni svet ali slaba tovarišija, tretjič hudič, sovražnik od vsega začetka.

1. Ali si res ti sam sovražnik svoje duše? In se moraš zoper samega sebe boriti? Na žalost je to tisočkrat res... Vsi smo Adamovi otroci in naša narava je nagnjega k slabemu. Sveti Francišek je imel navado, da je rekel svojemu telesu: brat osel. Nikoli mu ni dovolil, da bi se pomehkužil. Priganjal ga je k delu, izbijal mu je lenobo, krotil je njegova poželenja. Ni zmerom lakota, da si človek privošči dobro jed. Ni zmerom žeja, ki ga nagne, da stopi v gostilno in si zalije grlo. Je dostikrat samə napačna misel: Čemu bi si ne privoščil, ko imam nekaj v žepu? Samo enkrat sem mlad, samo enkrat živim, zakaj bi ne užival, dokler morem...?

Postni čas je primeren, da take misli na novo pretehaš in jim ugotoviš resnično ceno. In to v bližni božji.

2. Pokvarjeni svet. Slaba tovarišija. Toda župljivci niso med nami zmerom samo v človeški podobi. Silijo zā nami in v naš tudi v podobi slabih knjig, časopisov, slikanic, kina, televizije... In še polno takega. Morda si postal že zlelo-malo odporen napram takim rečem. Taka dežela je, se izgovarjaš, treba je sprejeti vse kakor čila aprilska številka.

je, ko smo enkrat sprejeli ta kontinent za svojo drugo domovino...

Postni čas je primeren, da se na novo vprašaš: Ali res nimam drugega izhoda? Ali res v Avstraliji ni mogoče mimo vseh takih umaznosti? Tudi ne, če resno hočeš. Dober premislek bo dal dober odgovor.

3. Hudič! Oče laži in vsega varanja, oče napuha in upora proti Bogu. Razdiralec vsega, kar naj bi vodilo k Stvarniku. Tako ga nam je [naslikal] Kristus sam, tako ga slika za njim sveto pismo. Prišlo je pa v navado, da imajo ljudje hudiča le še nekako za šalo. Služi jim za nekakega pajaca, komaj kaj več. Da bi bil nevaren? Zdi se, da je to samo še pravljica...

Ničesar ni hudič bolj vesel kot take misli, ki jo ljudje imajo o njem. Najlaže dela tam, kjer ga ne jemljo resno. Saj mu končno ni treba veliko „delati.” Glavno je, da razpihuje v človeku slabo nagjenje in daje vso podporo zapeljivemu svetu, pa si osvaja neumirjoče duše na debelo in drobno.

Da, postni čas je primeren, da razmišljamo tudi o tem, kakšno ceno dajemu hudiču, kakšno stališče zavzemamo napram njemu. Ali se skuššamo dovolj resno izogibati njegovim pastem? Ali se zavetamo, da je tretji največji sovražnik naše duše?

Če se nič ne potrudimo, da bi se borili zoper omenjene tri dušne sovražnike, je zastonj misliti, da bi se spet kaj bolj približali Bogu. Potem bi 40 dansi post sel mimo nas brez vsake koristi. Kakšna škoda!

SYDNEY IN BLACKTOWN

S prvo postno nedeljo (10. marca) se prične čas za velikonočno dolžnost. Spovedovanje pred sv. mašo, ki bo kot po navadi na določeno nedeljo. V Sydneyju posebej na George St., v kapelici OUR LADY'S Chapel, vsako soboto pred 1. nedeljo v mesecu od 4-5 pop.

Spored za veliko noč bo sporovarjaš, treba je sprejeti vse kakor čila aprilska številka.

KNJIGA O SLOVENSKI DRUŽBI

knjiga „Sociologija,” ki je izšla pri „Družabni Praydi” v treh broširanih zvezkih zlepatega formata, obsegajo v celoti 1142 strani in je razdeljena na petnajst poglavij. Vsi trije svežki stanejo v Avstraliji £3-10-0. Omeniti moram, da to ni mnogo, ako upoštevamo, obseg in bogato vsebinsko knjige katera ni samo zanimiva temveč poseduje tudi znatno uporabno vrednost z ozirom na uravnavanje naših življenj. Dr. Ahčin se je za pisanje „Sociologije” zelo skrbno pripravil. Proučil je temeljito ne le številne papeške okrožnice, ampak je predelal tudi ogromno kolikočino gradiva iz angleškega, nemškega, francoskega, italijanskega, španskega, latinskega in slovenskega družbenega slovstva. Opremljen s tako obsežnim znanjem nam je ustvaril knjigo, ki bi jo moraliti čitati vsi odrasli Slovenci. Poudariti pa moram, da „Sociologija” ni namenjena izključno izobraženem; nasprotno, podoba je, da jo

je dr. Ahčin spisal predvsem za širše plasti naroda. To delno dokazuje njegov preprost, lahko umljiv jezik in potprežljivo razlaganje snovi. Zato ni nič čudnega, da je ta knjiga že takoj po izidu doživel tako velik uspeh.

Dr. Ahčin obravnava v „Sociologiji” na tisoče reči, ki se tičijo človeške družbe. Pričevanje nam o naravnem pravu, o družini, o narodu; dalje razlagajo izvor, značaj in cilje raznih miselnih štavov; opisuje gospodarske načrte, družabne ustroje in načine vladanja; govorijo nam o svobodi, o resnicu, o pravičnosti in o različnih vrstah ljubezni; poučuje nas o svetosti zakonske zvezde med možem in ženo, o dolžnostih, ki jih imamo do Boga in do svetske gospoške; opozarja nas na einitelje in pojave, ki rušijo človeško družbo.

Te in še mnoge druge reči iz področja družboslovja opisuje priznani slovenski sociolog v svoji

BRISBANE!

Slovenska služba božja bo zopet pri vas na tiko nedeljo, 7. aprila ob 11. dopoldne — in na velikonočno nedeljo istotako ob 11. dopoldne.

Obakrat v znani cerkvi ST. MARY'S (crn. Marivale in Peel) South Brisbane.

SPOVEDOVANJE v isti cerkvi naslednje dni:

v soboto 13. popoldne od 5. naprej;

na veliki petek, 19. aprila pop. po križevem potu;

v soboto 27. aprila od 5. do 6. pop.

Ne zamudite priložnosti, da opravite spoved za velikonočno dolžnost v svojem jeziku.

PETI KRIŽEV POT s postno istotam ob 4. pop. Nato spovedopridi go bomo imeli na veliki petek vanje.

P. Rudolf.

WOLLONGONG!

Nedelja 31. marca bo spet peta v mesecu! Slovenska služba božja kot po navadi na to nedeljo v katedrali ob 5. popoldne. Pot zdaj že vse poznate

Pred mašo spovedovanje. Ne pozabite, da vas bo tisti dan klicala velikonočna dolžnost!

SOCIOLOGIJA ali **KNJIGA O CLOVEŠKI DRUŽBI**, se dobi v Baragovem Domu ali se naroča pri MISLIH. Prvi zvezek po £1-0-0, drugi in tretji po £1-10-0, za poštino en šiling posebej. Kdor pa naroči vse tri zvezke, dobi vse za £3-0-0 in tudi poština je vsteta.

Knjigo ima v zalogi tudi p. Bazilij v Melbournu.

najnovejši knjigi. Njen pisatelj pa se ne zadovolji le s hladnim nastevanjem modrosti in njihovih učiteljev. Če bi storil samo to bi bilo njegovo delo nepomembno. „Sociologija” je mnogo več kot zbirka opisov socioloških šol in njihovih ustanoviteljev. Dr. Ahčin se dobro zaveda, da je nesmiselno omenjati celo vrsto modrosti če ne povemo katera je odrešujoča modrost. Zato presoja in ocenjuje vse dogajanje v človeški družbi s stališča nauka katoliške Cerkve. Ko vodi doktor Ahčin čitatelja skozi množico naukov nakopičenih v „Sociologiji,” izpoljuje vseskozi svojo dolžnost s tem, da nenehno kaže na nauk, na edini pravi nauk, ki vodi k pravici, resnic in splošni blaginji človeštva. In ravno v tem obstoji pomembnost njegovega dela. Gospodu profesorju dr-u Ivanu Ahčinu se iskreno zahvaljujemo za njegovo odlično napisano in zelo koristno knjigo. Slovenskim bratom in sestrám pa z navdušenjem svetujemo, da „Sociologijo” čimprej kupijo in jo čitajo. — hib.

S KLEMENOM SVA ZIDALA

Ta crtica je prepisana iz cikaskega meseca NÖVI SVET. Nas list jo posveca na tem mestu vsem zidarjem in „zidarjem,” ki so imeli kaj opraviti z malto v Baragovem Slovenskem Domu — z Ljenkom Urbancem na celu.

S KLEMENOM, ki bo nekoč dom imel, ēe bo priden, sva pregledal hišo od kleti do strehe. Pre sodila sva papirane stene in Klemen je strokovnjaško ugotovil, da papir na steni pri njegovi postelji cvete.

„Vidim,” sem ščetinca s prstom potrkal po črepinji. „Cvete zato, ker si mu s prsti pomagal.”

Metka prikima.

„Zmerom ga proč trga, očka.”

Kljub moji bližni, jo Klemen mimogrede dregne, Meta nabere šobo, toda veka ne osuje. Stvar zavoljo sten je preveč resna.

„No, očka, kaj bomo pa zdaj?” zine Klemen.

„Papir dol, pobarvamo in z vzorci okrasimo stene,” sem udarno odločil. In v tem trenutku sem postal zidar.

In se je začelo. Pričeli smo z vodo. Z vodo, če smo odkriti, se sploh vse začne: kuha, pranje, pomivanje. Teklo je od sten, da je bilo strah. Potlej trgaj in drgn. Imeli smo srečo. Samo dve plasti papirja. Nekateri so mi pravili, da so jih imeli po deset in jih voda sploh ni prebila. Kadar pa jih je, se je zrušil tudi strop in skoz late si mogel videti na podstrešje.

Tisto je pa nazarensko žalostno.

Pri nas ni bilo tako. Vendar dve steni, ko sta goli zarezali pred menoj, sta pokazali velike zaplate, ki so sumljivo visele nazven. Pritisnem s prstom — vse se vdaja. Pritisnem še enkrat — skoz prah

se mi reže late. Lep kos zidu je na tleh.

Klemen kar meži na eno oko, z drugim me radovedno vprašuje:

„Hm, kaj bo pa zdaj, očka?”

„Kaj bo zdaj?” Zazidal bom pa amen. Misliš, da ne znam, mulec?”

Samo skomizgnil je z rameni.

Grem v trgovino z želežnino in kupim vrečo tistega one za malto. Dobim staro posodo, slečem zakmašno obleko, presodim zadevo in pričnem z malto.

Malto narediti ni kar tako. Imam že lepo prakso v tej stvari. Bo že kakšnih osem let, ko me je tisti Moser iz Špitala najel. Torte je pekel in take stvari, po se je domislil, da bo zgoraj naredil nekaj sob. In so bili pri delu pravi zidarji in pa jaz — maltar. Se reče, iz apna, peska in vode narediti nekaj, ni tako lahko, priateljčki. Narediš preredko je za eno figo, narediš pregosto je pa za dve figi. Vse mora biti pravšno in — ne do bi se hvalil — naredil sem maltico, da bi jo na kruh mazal. Roke sem imel pa od motike trde in kožo na dlaneh kakor irhovina. Zidarska je na prekvato trda.

Torej prakso sem imel. Nekaj skušenj še od Soravije, kjer smo betonirali ceste. Glavna stvar je, da si navajen kele. Kela, priateljčki, je zidarski izraz in kdor ga ne razume, naj mu Bog pomaga. Ne vem drugega izraza. S kelo obrišeš malto na zid. Imeti moraš dober zamah. Če zamaha ni, ne primi za keló. Ne bo ostalo malte na zidu za pljunek. Vsa bo na tleh in na tebi.

Sem tudi jaz imel težave. Ne bom lagal in ne tajil. Vržem malto ob zid — sek je reklo. Pol je padlo na tla, malo manj kot pol sem

dobil v obraz, ostanek se je pa privliznil k lati.

Klemen za meno se je čudno kislo hahljal. Ko sem izpljunil tisto one iz ust in se obriral, sem mülca nagnal iz sobe.

Navodilo za tiste, ki česa ne znajo: Bodite čisto sam in poskušaj. Ko znaš, skliči znance in sosedje in jim pokaži in se zraven naredi, kakor da si š kelo že na svet prišel.

Potlej, priateljčki, je šlo kakor po maslu. Sek, sek, sek — malto sem metal ob tiste late, da se mi je nazadnje zaždelo, da jo mečem že tako strokovnjaško, da bi se v zrak prijela in obstala.

Težave so se začele potlej. Če ni zid raven, se zidarsko pravi, da je kriv in kriv zid, priateljčki, ni prida.

Gladim, gladim, mežim na eno oko — zid je trebušast. Zlomek nazaj! Poskušam tako, poskušam drugače, malta se trdi, trebuje ostane.

„Hm,” pravi Klemen in pokaže na zid. „Tamté pa ni preveč dobro.”

Sam ne vem, kdaj se je fant zmuznil v sobo. Zdaj sem moral na

nek način ubraniti svojo čast.

Prijateljsko sem mu dal roko na ramo in resno ponovil stavke, ki sem ji nekoč slišal od starega zidarja, Groharjevega Tineta (dve kili je vagal manj kakor suh mehur!).

„Fant, zapomni si — raven zid bi še vsak zidar naredil. Tisti je pravi zidar, ki zna narediti kriv zid.”

Fant je ziral kakor kapelj. Stal je, strmel, gledal zid in mene, potlej pa curnil skoz vrata. In sem ga kmalu slišal, ko je pridigoval mulariji na dvorišču:

„Očka je zidar, pravi zidar. Kriv zid naredi, ko ga še pravi zidar ne zna.”

In je kimal zraven z glavo kakor konj v hrib.

Kislo sem se smejal predse, gledal v trebušasti zid in upal, da bo barva pokrila moje zidarske napake. In ēe barva sama ne, vsaj vzorec.

Zidar ne bom. Težko je to delo in kdor se ga loti, naj se zaveda, da je krivega na svetu že veliko.

Vsaj zid naj bo raven. — **Karel Mauser.**

SLOVENSKA PISARNA

v Baragovem Domu (121 Queen St., Woollahra, Sydney). sprejema naročila za HRANILNE PAKETE v domovino, ima naprodaj KNJIGE in REVIEJE,

sprejema slovenske in angleške knjige za knjižnico, oddaja v domu stanovanja (na željo tudi hrano) slovenskim fantom,

sprejema priglase za članstvo v Slovenskem društvu, zbirala naročnike za Mohorjevo družbo v Celovcu (za 1958), sprejema naročnino za Svobodno Slovenijo in druge liste, itd.

ODPRTA je večinoma vsak dan od 10-12 dopoldne,

od 3-5 popoldne,

od 7-9 zvečer.

TEL.: FB1085

P. Bernard Ambrožič, Drago Ilijas.

V SMRLINJU

Narte Velikonja.

„Kaj mislite?” se je smejal Moro, ki mu je ta način pogovora silno ugajal. Zvirk je bil pijan in je zmerom po svoje govoril.

„Mislim, kdaj bo kaj? In mislim naravnost. Čemu misliti po ovinkih? Naravnost! Ali bo in kdaj bo?” In pokazal je na Polonco in Mora.

„Papal” ga je krotila Polonca. „Kaj misliš?”

„Nič papa in ne mislim. Jaz sem oče in me nisi peljal k birmil!” se je razvnel. „Ali bo konec in kdaj? In nisem papa in ne twoje vrste! Mi boš rekla spet vi, Temu mora biti konec!”

Udaril je po žerjavici, da so letele iskre naokoli in grdo gledal predse.

„Razbijat in vpit pojrite v svojo bajtol!” ga je osorno zavrnil Moro. „In kaj hočete pravzaprav?”

„Zdaj povej ti meni, ali jo boš vzel za ženo ali ne? Naravnost povej, d ajo vzarem lahko s sabo. Frjula moja hči ni!”

„Nič! Ali bož žena ali...!

„Oče, bodite vsaj pametni!” ga je miril Moro in videlo se mu je, da je presenečen in v zadregi.

„Bom že pameten. Toda to pa povem: ti boš spala na levo v tej kamri, ti Moro v tej na desno in jaz bom na sredi v tej!” je vihtel z ogorkom okoli sebe. „Tako, dokler te ne vzameš!”

Moro je točil vino iz steklenice in se smehtjal.

XII.

Filip je zvečer truden legel; ves dan je žagal z Brusom drva. Slišal je zunaj Jako in Martinčevega Tončka.

„Filip,” sta mu potrkala na vrata, „ali spiš?”

„Kaj je?”

„Če spiš?”

„Že spim!” je odvrnil Filip in se zaril v seno.

„Pa spil!” je godrnjal Jaka; Filip je slišal dva vnebovpijoča glasova preko griča, kajti peti ni znal nobeden od njiju.

„Spočita sta in lahko razsajata!”

Fanta pa sta samo vpila in nista razgrajala. Pred Morom sta opotnala vse domače živali ter se naglo spustila v beg po strugi.

Ko sta sedla že vpehana na drugi strani dolinice, se je Jaka udaril po kolenu in dejal, kakor da se je ta hip domislil:

„Tonček, da ti naravnost povem: mi vsi skupaj smo šleve in šlape!”

„Kdo mi?”

„Mi! Ti in jaz kolikor nas je, ki hlače nosimo. Ali je prav, da se ta cundra šopiri? Pa ji še nismo postavili moža! Bo vsaj tega imela, ko drugega ne dobri. Halo pojdi!”

In povlekel je fanta za seboj: sredi njive je ostalo še strašilo na strnišču.

„Možiček, mraz je in advent se bliža!” je modroval Jaka. „Pojdiva snubiti!”

Zavlekla sta možička pod prvi kožolec ter napehala s slamo njene hlače in suknjo. „Še pero mu daj!”

Na tleh je našel Tonček kurje pero in ga nataknil možu za klobuk.

„Zdaj se pa postavi, možak!” je prigovarjal Jaka delu svojih rok.

In so šli vsi trije; na vrhu je Jaka potresel nemega spremjevalca in dejal:

„Daj, Bergamaška, še ti zavriskaj!”

Možič ni uslušal.

„Kakor drag! — Ampak fantovščine nisi plačal; nočoj boš tepen!” ga je poučeval Jaka.

Pred Morovo hišo sta se plazila tiho do lestve in pritrdila možica k strešnemu oknu.

„Tako potrkaj, Bergamaška!” je hitel Jaka. „Sladka deklica, sladke oči, kamrico sajasto odpril! — Ali boš? Začetnik je in sram ga je!” je razlagal tovarišu.

„Jaka”, je ta zašepetal, „hitro, že prihaja!” Jaka je bil naglo na tleh in toliko, da je postavil lestvo v svislji, je že stal Moro na pragu.

„Postreliti to svojat!” se je jezil.

„Saj ni res!” se je pridušeno smejal Jaka pod grmom. „Da ni snubca na strehi, bi ti že pokazal, kakšna svojat smo! To pa je gotovo, da ne odnehamo, prede nne pojdeš iz vasi! Pohujšanje prihajaško!”

Veliči voz je že zelo obledel na nebuh. Mahnila sta nazaj. Potrkala sta Filipu na vrata.

„Filip, Polonca ima vasovalca!”

Ni bilo odgovara. Iz velike daljave je udarilo dvakrat na zvon. Tončku se je zazdehalo.

„Spat pojdiva!”

Jaka si je mencal premrle roke.

„Pa pijdiva!” je pritrdil zateglo. „Ne, prej moramo še naznaniti,

STANDARD PAKETI

slovenske tvrdke: Dr KOCE, G.P.O. Box 670, Perth W.A.

Bližajo se velikonočni prazniki! Standard paketi omogočajo hitro ekspedicijo. Tekom 48 ur po prihodu naročila v Trst se paket že odpremi v domovino, tako je sedaj zagaranirana najhitrejša dostava paketov Vašim dragim doma, kar je zlasti važno v vsaki sezoni, ko so pošte in železnice prebloežene z delom.

Vsi paketi so sestavljeni v smislu carinske uredbe, tako so oproščeni uvozne carine. Na vsak paket se pa mora plačati takoinenovana carinska in odkupninska taksa. Kdor želi, naj doda za plačilo teh taks 14/-, za katere bo prejemnik paketa dobil doma na roke izplačanih 800 dinarjev, tako bo lahko plačal takso in mu bo še nekaj denarja ostalo. K vsakemu paketu se lahko dodajo 1 do 3 pari Nylon nogavic najboljše vrste po ceni 11/6 za 1 par.

V domovino pošiljamo vsa zdravila, tekstilije in tehnične predmete po najugodnejših cenah. Tako dobite na primer dobro Steyer-Puch kolo za £19.0.0.

I. STANDARD PAKETI PO POŠTI

St. 21	
2 kg kave Santos Ia,	
2 kg sladkorja kristal,	
0½ kg caja Ceylon,	
0½ kg popra v zrnju,	
4½ kg	£3-3-6
St. 22	
1 kg kave Minas Ia,	
3 kg sladkorja kristal,	
0½ kg caja Ceylon,	
0½ kg popra v zrnju,	
4½ kg	£2-3-6
St. 23	
3 kg kave Santos Ia,	
3 kg sladkorja kristal,	
3 kg riza Carolina Helios,	
9 kg	£4-12-0
St. 24	
1 kg kave Santos Ia,	
5 kg sladkorja kristal,	
3 kg riza Carolina Helios,	
9 kg	£3-0-0
St. 25	
2 kg kave Santos Ia,	
3 kg riza Carolina Helios,	
3 kg sladkorja kristal,	
0½ kg rozin,	
0½ kg popra,	
0½ kg caja,	
9 kg	£4-9-10

St. 26	
3 kg kave Minas Ia,	
10 kg sladkorja kristal,	
0½ kg popra v zrnju,	
0½ kg caja Ceylon,	
13½ kg	£5-8-6
St. 27	
1 kg kave Minas Ia,	
10 kg sladkorja kristal,	
2 kg riza Carolina Helios,	
0½ kg popra v zrnju,	
0½ caja Ceylon,	
13½ kg	£4-0-0
St. 28	
2 kg kave Santos Ia,	
10 kg sladkorja kristal,	
5 kg riza Carolina Helios	
1 kg rozin,	
18 kg	£5-7-10
St. 29	
3 kg kave Santos Ia,	
10 kg sladkorja kristal,	
2½ kg (5lbs.) svinske masti,	
2 kg olja olivnega,	
0½ kg rozin,	
0½ kg popra v zrnju,	
18 kg	£7-12-6

da ima Moro tekmeca!" Stopila sta pod staro šupo. Jaka je imel droben notes. Tonček mu je svetil s prižgano trsko, ker so mu tiste „na poskok" prehitro gorele. In na teh papirjih je Jaka naznanjal „svetu in krščanski gmajni, da je čudno čudo na Morovi strehi, kar si lahko vsak krščeni občan ogleda in obeta se mu pri tem obilo smeha in zabave in drugih nepričakovanih stvari."

Prilepila sta papirje na okno v vasi in na to šla po svoji poti.

Filip se je bil dobro zavedel šele, ko sta odšla. „Saj Polonca ne more za to; stari je mešetar!" je poskušal opravičevati. „In vsi bodo mislili, da sem jaz napravil!"

Morda je bila ta misel resnična, morda samo opravičilo. V naglici je premislil in dejal, da mora možica sneti in spraviti. V trenutku je bil na pragu in splezal na tla. Mrzlo mu je dahnila v obraz in misli so se mu umirile. Že se je obotavljal ali bi šel, ko je slišal krohot iz noči: Jaka in Tonček sta se smejal pod šupo in pisala objave.

„Bog ve kakšno neslanost sta naredila!" je pomislil in vlekel na ušesa. Razločil ni besed; ko sta se poslovila na hribčku, je šel Filip na pot.

„Bog ve, kje je mož?" se je Filip trudil, da bi našel lestvo. Butnil je vanjo, da se mu je vse ukresalo pred očmi.

Postavil je lestvo na streho in posvetil:

Mož je stal na drugem koncu in dvigal roke k stresnemu oknu, Filip je splezal nazaj in dejal: „Take nemarnosti ne morem pustiti, da bi se otroci zgledovali!"

V resnici pa ni bilo nobene nemarnosti.

Naslonil je lestvo na rame: a v tem hipu se je za oknom zasvetila luč in vrgla šop svetlobe Filippu v obraz.

Fant je vrgel lestvo ob svislih na tla in skočil v stran.

„Na, hudič!" je zaklel Moro na pragu in skozi noč se je zabliskalo in ustrelilo. Filip je čez hip začutil v desni roki žgočo bolečino: drobna revolverska krogla mu je prebila dlan.

„Bandal!" je rohnel Moro in streljal pred se. Filip se je vrgel čez podzidek in planil v temo.

(Dalje)

II. STANDARD PAKETI PO ŽELEZNICI

St. 30	
1 kg kave Santos Ia,	
10 kg sladkorja kristal,	
3 kg riza Carolina Helios,	
1 kg olja olivnega,	
0½ kg cokolade,	
0.150 gr popra v zrnju,	
0.100 gr caja Ceylon,	
18 kg	£5-17-6
St. 31	
1 kg kave Santos Ia,	
10 kg sladkorja kristal,	
5 kg riza Carolina Helios,	
5 kg bele moke 00,	
1 kg olje olivno,	
2½ kg (5lbs.) svinske masti,	
0½ kg rozin,	
0.100 gr popra v zrnju,	
0.100 gr caja Ceylon,	
0.050 gr cimetna v prahu,	
2 kom vanilije,	
25 kg	£6-0-0
St. 32	
2 kg kave Santos Ia,	
10 kg sladkorja kristal,	
5 kg riza Carolina Helios,	
5 kg bele moke 00,	
2½ kg (5lbs.) svinske masti,	
1 kg rozin,	
0½ kg cokolade svic,	
½ kg caja Ceylon,	
0½ kg popra v zrnju,	
0½ kg mila Palmolive,	
0½ kg kakao holandski,	
25 kg	£8-7-0
St. 33	
3 kg kave Santos Ia,	
10 kg sladkorja kristal,	
10 kg bele moke 00,	
1 kg rozin,	
0½ kg cokolade svicarske,	
0.100 gr popra v zrnju,	
0.100 gr caja Ceylon,	
0.100 gr cimetna,	
0.200 gr Palmolive,	
25 kg	£6-16-0
St. 34	
1 kg kave Minas Ia,	
10 kg sladkorja kristal,	
10 kg bele moke 00,	
1 kg rozin,	
5 kg riza Carolina Helios,	
5 kg spaghetti Ia,	
1 kg olja olivnega,	
2 kg mila za pranje,	
0½ kg mila Palmolive,	
0.100 gr popra v zrnju,	
0.100 gr caja Ceylon,	
0.200 gr popra v zrnju,	
35 kg	£7-5-0
St. 35	
2 kg kave Santos Ia,	
10 kg sladkorja kristal,	
5 kg bele moke 00,	
1 kg rozin,	
5 kg riza Carolina Helios,	
5 kg spaghetti Ia,	
4½ kg (10lbs.) svinske masti,	
2 kg olje olivno,	
0.100 gr popra v zrnju,	
0.100 gr cimetna v prahu,	
0.100 gr caja Ceylon,	
0.200 gr mila Palmolive,	
35 kg	£9-10-4
St. 36	
2 kg kave Santos Ia,	
10 kg sladkorja kristal,	
10 kg bele moke 00,	
5 kg riza Carolina Helios,	
5 kg spaghetti Ia,	
1 kg rozin,	
0½ kg caja Ceylon,	
0½ kg cokolade,	
0½ kg kakao holandski,	
0.200 gr popra v zrnju,	
0.050 gr cimetna v prahu,	
0.200 gr mila Palmolive,	
35 kg	£8-13-2
St. 37	
2 kg kave Santos Ia,	
10 kg sladkorja kristal,	
10 kg bele moke 00,	
10 kg spaghetti Ia,	
5 kg riza Carolina Helios,	
4½ kg (10lbs.) svinske masti,	
1 kg olje olivno,	
1 kg rozin,	
1 kg mila za pranje,	
0.500 gr cokolade svicarske,	
0.200 gr caja Ceylon,	
0.200 gr mila Palmolive,	
0.100 gr popra v zrnju,	
45 kg	£10-9-6
St. 38	
3 kg kave Santos Ia,	
10 kg sladkorja kristal,	
15 kg bele moke 00,	
5 kg spaghetti Ia,	
5 kg riza Carolina Helios,	
2 kg psenicnega zdroba,	
3 kg olje olivno,	
1 kg rozin,	
1 kg mila za pranje,	
0.500 gr cokolade svicarske,	
0.200 gr caja Ceylon,	
0.200 gr mila Palmolive,	
0.100 gr popra v zrnju,	
45 kg	£11-0-0
St. 39	
45 kg bele moke 00,	
10 kg sladkorja kristal,	
17 kg svinske masti,	
3 kg kave Santos Ia,	
5 kg riza Carolina Helios,	
5 kg spaghetti Ia,	
1 kg rozin,	
0.500 gr cokolade svicarske,	
0.200 gr caja Ceylon,	
0.200 gr popra v zrnju,	
87 kg	£14-15-0
St. 40	
17 kg svinske masti,	
10 kg sladkorja kristal,	
10 kg bele moke 00,	
5 kg riza Carolina Helios,	
5 kg spaghetti Ia,	
1 kg rozin,	
2 kg mila za pranje,	
0.500 gr mila Palmolive,	
0.250 gr caja Ceylon,	
0.250 gr popra v zrnju,	
52 kg	£11-10-0
St. 41	
22½ kg bele moke 00,	
17 kg svinske masti,	
10 kg sladkorja kristal,	
5 kg riza Carolina Helios,	
3 kg kave Santos Ia,	
1 kg rozin,	
0.250 gr popra v zrnju,	
0.250 gr caja Ceylon,	
0.500 gr mila Palmolive,	
5 kom. vanilije,	
5 kg spaghetti Ia,	
64½ kg	£13-15-0
St. 42	
45 kg bele moke 00,	
17 kg svinske masti,	
10 kg sladkorja kristal,	
5 kg riza Carolina Helios,	
3 kg kave Santos Ia,	
1 kg rozin,	
0.500 gr caja Ceylon,	
0.250 gr popra v zrnju,	
0.250 gr mila Palmolive,	
83½ kg	£14-0-0
St. 43	
45 kg bele moke 00,	
17 kg svinske masti,	
St. 44	
90 kg bele moke 00	£9-4-0
St. 45	
17 kg svinske masti	£5-5-0
St. 46	
45 kg bele moke 00	£4-12-0
St. 47	
3 pare NYLON DUPONT Ia, £1-15-0	

Zastopnik firme za N.S.W.:
MR. R. OLIP, 44 VICTORIA ST., POTTS POINT, SYDNEY